

Література:

1. Мандич О.В. Основні фактори формування ринкової позиції зерновиробників / О.В. Мандич // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. Випуск 149. – Харків : ХНТУСГ, 2014. – С. 224-229.
2. Райзберг Б.А. Курс управления экономикой / Б.А. Райзберг. – СПб.: Питер, 2003. - 528с.
3. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление / Р.А. Фатхутдинов. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 312 с.

УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА ПрАТ «АГРОФІРМА ім. Г. С. СКОВОРОДИ», ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ

ЯКОВАЄВА В. В

*Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
Науковий керівник – ст. викладач
Дудник О. В.*

Нестабільність економічної ситуації в Україні вимагає від керівників сільськогосподарських підприємств підвищеної уваги до управління власними та залученими ресурсами, зокрема оборотними активами.

Підприємствам для того, щоб вижити, необхідно правильно визначити свою стратегію та тактику поведінки на ринку та систематично проводити управління діяльністю підприємства з метою забезпечення найоптимальнішого обігу оборотних активів та підвищення ефективності діяльності.

Розвитку теорії та практики управління оборотними активами присвятили свої праці такі відомі вітчизняні та зарубіжні економісти, як О. Амоша, А. Бабич, І. Балабанов, О. Біла, М. Білик, І.О. Бланк, В. Бойко, Є. Брігхем, Н. Ізмайлова, А. Карбовник, О. Лиса, Л. Омелянович, А. Пан, А. Поддєрьогін, В. Родіонова, В. Савчук, Г. Савицька, О.С. Стоянова, О. Терещенко, Д. Хан, М.М. Мазаракі, А.М. Карбовник, В.П. Савчук. Вони зробили неоцінний внесок в розвиток теорії економічної науки та обґрунтуванні методики впровадження результатів наукових пошуків в практичну діяльність підприємств.

В економічній літературі оборотні активи (оборотні кошти) переважно трактуються, як активи підприємства, які призначені для споживання або реалізації в продовж фінансового

року або операційного циклу і свою вартість повністю переносять на продукт, що виробляється.

Розмір оборотних коштів залежить від обсягу виробництва, умов постачання і збуту, асортименту виробленої продукції, сезонності роботи, тривалості виробничого циклу, порядку розрахунків та інших факторів.

Ефективність використання оборотних активів на підприємстві має важливе значення, оскільки справляє значний вплив на загальну ефективність всієї сукупності засобів, залучених підприємством. Тому постає необхідність в організації якісної системи управління ними. Вона розглядається як система цілеспрямовано організованих взаємодій між об'єктом та суб'єктом управління шляхом реалізації функцій управління із застосуванням комплексу методів, засобів і фінансово-економічних інструментів дослідження процесів формування та використання оборотних активів і джерел їх фінансування за обсягом, складом, структурою з урахуванням дії на них факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Також представляє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає у формуванні необхідного обсягу і складу оборотних активів, раціоналізації й оптимізації структури джерел їх фінансування..

Завдання управління оборотними активами підприємства можна об'єднати в 2 основні групи:

1) досягнення належного рівня показників фінансової діяльності підприємства.

2) досягнення конкурентних переваг за рахунок мінімізації витрат та досягнення певної структури оборотних активів

Основними проблемами в управлінні оборотними активами є: раціональне управління запасами, дебіторською заборгованістю та грошовими коштами, вибір джерел фінансування.

Склад і структуру оборотних активів розглянемо на прикладі підприємства ПрАТ «Агрофірма ім. Г. С. Сковороди» який знаходиться в Харківській області Золочівського району с. Сковородинівка.

Визначивши розмір та структуру оборотних активів можна зробити висновок, що вартість оборотних активів за 2012-2014 роки збільшилася на 5,5млн.грн, та становить майже 21 млн. грн. Це зумовлено переважно за рахунок збільшення оборотних виробничих засобів на 40% (2,9 млн. грн.) та фондів обігу на 25%(2,6 млн. грн.). Збільшення оборотних активів свідчить про те, що їх достатньо для забезпечення безперервності процесів кругообігу грошових, матеріальних коштів і всієї діяльності підприємства.

Проте, добра ситуація на сьогодні не гарантує тривалого ефекту, і тому для забезпечення

ефективного управління оборотними активами підприємства необхідно здійснити такі заходи:

1) оптимізувати склад і структуру оборотних активів за допомогою прискорення оборотності оборотних активів в цілому та окремих їх елементів;

2) оптимізувати розмір грошових коштів шляхом проведення постійного контролю за розміром оборотних активів у грошовій, абсолютно ліквідній формі, а також шляхом забезпечення відповідної частини високоліквідних

активів у формі поточних фінансових інвестицій та інших активів, які, за необхідності, можуть швидко трансформуватися на грошові кошти, дасть змогу підтримувати на належному рівні платоспроможність підприємства;

3) оптимізувати запаси підприємства шляхом оцінки загальної потреби в сировині на плановий період, періодичного уточнення оптимальної партії замовлення сировини, регулярного контролю умов зберігання запасів;

Розмір і структура оборотних активів ПрАТ «Агрофірма ім. Г. С. Сковороди» за 2012-2014 рр.

Показник	Вартість на кінець року, тис. грн.			Структура, %			2014 рік у % до:	
	2012р	2013р	2014р	2012р	2013р	2014р	2012р	2013р
1. Оборотні виробничі засоби, всього	6660	7092	9503	43,06	57,44	45,44	142,69	134,00
у тому числі: -виробничі запаси	2116	1973	3073	13,68	15,98	14,69	145,23	155,75
з них: сировина і матеріали	276	235	1663	1,78	1,90	7,95	602,54	707,66
Паливо	179	188	169	1,16	1,52	0,81	94,41	89,89
Будівельні матеріали	60	232	215	0,39	1,88	1,03	358,33	92,67
Запасні частини	39	32	76	0,25	0,26	0,36	194,87	237,30
матеріали с.-г. призначення	1562	1286	950	10,10	10,42	4,54	60,82	73,87
-поточні біологічні активи	455	1378	2347	2,94	11,16	11,22	515,82	170,32
- незавершене невиробництво	4089	3741	4083	26,44	30,30	19,52	99,85	109,14
2. Фондиобігу, всього	8805	5254	11410	56,94	42,56	54,56	129,59	217,17
в тому числі:								
-готова продукція	2943	3712	9592	19,03	30,07	45,87	325,93	258,41
-дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	5520	685	732	35,69	5,55	3,50	13,26	106,86
-інша поточна дебіторська заборгованість	342	857	1086	2,21	6,94	5,19	317,54	126,72
3. Разом оборотних активів	15465	12346	20913	100,00	100,00	100,00	135,23	169,39

4) оптимізувати структуру товарів шляхом скорочення випуску товарів із низькою рентабельністю та збільшити випуск товарів, що мають позитивну рентабельність та хороший рівень попиту;

5) оптимізувати рівень дебіторської заборгованості шляхом проведення контролю за станом розрахунків з дебіторами, оцінки платоспроможності та ділової репутації дебіторів, страхування ризиків та ін.;

Література:

1. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І. Фінансова діяльність підприємств: підруч. для студ. вузів 2-е вид., перероб. і доп. - К.: Либідь, 2002. - 383 с.

2. Управління оборотними активами [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/643/5/>

3. Діденко В.П. Методичні підходи до оцінки оборотних активів підприємства // Контракти, 2010. - № 7. – С. 34-37

4. Григор'єва Т.Ю. Управління оборотними активами підприємства // Вісник Вінницького інституту економіки ТНЕУ, 2010. - № 4. – С. 23-24